

ТОЕ, ШТО ТРЭБА!

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар. «СГ».)

На жаль, спецыяльныя чохлы маюць толькі 10 працэнтаў радзільных дамоў. Астатнія выкарыстоўваюць коўдры, пялёнкі ці не накрываюць боксы зусім. Марына вырашыла, што некалькі рэанімацый яна зможа забяспечыць на дабрачыннай аснове. Патрэбны былі толькі грошы на расходны матэрыял. Тысячы долараў хапіла б на 60 накідак для дзесяці радзільных дамоў (па шэсць у кожны). Палову сродкаў рамесніца сабрала з дапамогай краўдфандынгу, палову — ахвяраваў мецэнат, якога ўдалося знайсці дзякуючы конкурсу сацыяльных праектаў Social Weekend.

Згодна з указам Прэзідэнта №300 ад 1 ліпеня 2005 года, займацца дабрачыннасцю можа любы чалавек. Але Марына для падстрахоўкі напісала яшчэ і ліст у Міністэрства аховы здароўя: там далі «зьялёнае святло».

Распрацоўваць выкрайку прыйшлося самастойна. У інтэрнэце яе няма, а адзіная беларуская фірма, якая некалі шыла накідкі па дзяржаўнаму заказу, пасля першай партыі спыніла іх вытворчасць.

— У выніку гатовы чохол на пару дзён пазычыў Рэспубліканскі навукова-практычны цэнтр «Маці і дзіця», — успамінае Марына. — Разам з мамай — яна прафесійная швачка — мы ўночы рабілі выкрайку. Пасля я наведвала яшчэ радзільны дом №2 у Мінску. Там мне паказалі чохлы ў дзеянні, расказалі, якія плюсы ў розных відаў.

Накідка ад замежных вытворцаў каштуе каля тысячы еўра, сабекошт Марынінай — 15 еўра. Адкуль такая розніца? Па-першае, вядомыя кампаніі накручваюць цану

з-за брэнда. Па-другое, чохлы прадаюць у камплекце з боксамі, якія каштуюць 15—20 тысяч еўра: у дадатак да гэтага тысяча ўжо не здаецца такой вялікай сумай. Па-трэцяе, замежныя вытворцы выкарыстоўваюць спецыяльную медыцынскую тканіну, а ў Марыніным варыянце — стапрацэнтная бавоўна. Першая, вядома, больш трывалая, але яе нельга мыць пры высокіх тэмпературах, як гэта робяць з усёй бялізнай у бальніцах.

Калі рамесніца расказала пра свой праект у сацыяльных сетках, знайшліся жанчыны, гатовыя дапамагчы ў вырабе чохлоў. «Але сутыкнулася з праблемай, што яны не ўмеюць шыць. Трэба спачатку арганізаваць майстар-клас для іх: усё ж такі работа павінна быць якаснай. Таму ахвотным я даручаю пакуль распаўсюджаць інфармацыю. А з шыццём дапамагае мама. Такі сямейны праект», — усміхаецца Марына Бегункова.

На жаль, спецыяльныя чохлы маюць толькі 10 працэнтаў радзільных дамоў. Астатнія выкарыстоўваюць коўдры, пялёнкі ці не накрываюць боксы зусім. Марына вырашыла, што некалькі рэанімацый яна зможа забяспечыць на дабрачыннай аснове.

Да яе цяпер часта прыходзяць лісты падтрымкі. А маладыя мамы дзеляцца сваімі гісторыямі. І просяць дапамогі. Так, Марыне нядаўна пісала жанчына з Санкт-Пецярбурга. Пыталася, ці прадаюцца чохлы. Аказалася, што яна беларуска, паехала з мужам адпачываць у Піцер і там нечакана нарадзіла

Фота Сяргея ПЕСКНА.

Для пашыву чохлоў спецыяльна выбіралі яркія тканіны.

раней за тэрмін. Дзіця выходжаецца ў расійскай бальніцы, транспартаваць пакуль нельга, а накідка на боксы ў рэанімацыі не хапае. Некалькі штук рамесніца перадала ў тую бальніцу.

Партыю чохлоў завезлі ўжо і ў радзільню ў Маладзечна.

— Нашы вырабы цяпер чакаюць у рэгіёнах: у Бабруйску, Баранавічах, Магілёве. У адной радзільні расказвалі, што яны пакідалі заяўку на накідкі — ім два гады прывезці не могуць.

Праблемы на шляху таксама былі. У адной з бальніц, напрыклад, спачатку пагадзіліся прыняць чохлы, а потым, калі пачулі, што іх будзе толькі шэсць ды яшчэ прыедзе прэса (наведамляць пра далейшы лёс праекта важна, бо ён рэалізуецца за народныя грошы), сказалі, што не хочуць напружвацца...

У планах Марыны — працягваць шыць рэчы, неабходныя для неданашаных дзяцей. Ёсць папярэдняя дамоўленасць з адной баранавіцкай фабрыкай на бясплатную пастаўку тканіны для чохлоў. Акрамя гэтага, рамесніца збіраецца ствараць коканы-гнезды (спецыяльныя матрацы, медыкі

ДАВЕДКА

За 2015 год у краіне з'явілася на свет пяць тысяч неданашаных немаўлят. За апошнія пяць гадоў працэнт неданашаных сярод усіх нованароджаных вагаецца ў межах чатырох працэнтаў.

Усяго ў Беларусі 110 радзільняў. У рэанімацыі звычайна стаіць 8—10 боксаў-кюветаў.

іх вельмі рэкамендуюць) і адзенне для нованароджаных.

— Хачу займацца сацыяльным прадпрыемствам. 50 працэнтаў вырабаў шыць на заказ за грошы, 50 працэнтаў — аддаваць на дабрачыннасць, — дзеліцца Марына Бегункова. — Гэта складана: весці перамовы з радзільнямі, знаходзіць сродкі, сілы, цяперенне. Самае важнае для мяне — не «выгараць». Але ўсё роўна сацыяльнае прадпрыемства — гэта цудоўна. Я ведаю, што многія ўдзячны за мой праект, і гэта мяне вельмі натхняе.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.
lubneuskaya@vziazda.by

АФІЦЫЙНА

Наталля СВІРЫДА, намеснік галоўнага ўрача па дзяцінстве і родадапамозе Маладзечанскай цэнтральнай раённай бальніцы:

— На працягу года ў нашым радзільным доме выходжаецца ў сярэднім каля 45—50 неданашаных дзяцей. Гэта прыкладна 2,5 працэнта ад усіх нованароджаных. Стварэнне аптымальных умоў выходжання з'яўляецца адной з найбольш важных задач арганізацыі дапамогі неданашаным дзецям у медыцынскіх установах. Адзін з фактараў, якія спрыяе абароне немаўлят ад яркіх крыніц святла, гукавых раздражняльнікаў, — выкарыстанне чохлоў на інкубатары. Чохлы аснашчаны асобнымі «пялёсткамі», якія не абмяжоўваюць доступ для медыцынскіх маніпуляцый і дазваляюць праводзіць сеансы фотатэрапіі, рэнтгеналагічнае даследаванне і іншыя, не дастаючы дзіця з кювета.

■ Эканомім разам

«А да вас завітаў Паца-Ваца!», або Лямпы на варце кашалька

Тыя, чыё дзяцінства прайшло ў 90-я гады, памятаюць забавны ролік, які трансліраваўся доўгі час па тэлебачанні. Улюбёнец дзяцей, легендарны Паца-Ваца з планеты Альфамегацэнтаўра, заклікаў эканоміць электраэнергію, каб у бацькоў заставаліся грошы на цукеркі і марожанае. Хоць з тых часоў мінула два дзесяцігоддзі, але заклік застаўся важным і дагэтуль. На долю электрычнасці ў агульнай суме ў жыроўцы прыпадае прыкладна 15—20 працэнтаў. І чаму ж не заплаціць за яе меней, калі ёсць такая магчымасць? На ўласным прыкладзе пераканаўся: замененыя 5 гадоў таму лямпы ўжо доўгі час пакідаюць у нашай сямейнай кішэнці штотомсяць 4—5 рублёў. Зрэшты, аб усім па парадку.

ДАПАМОГ КРЫЗІС...

Да 2011 года наша сям'я карысталася выключна лямпамі напальвання. Цана на электрычнасць была невысокай (архіў на сайце Мінгарвыканкама паказвае, што 173 тагачасныя рублі), ртутныя энергазберагальныя лямпы каштавалі даволі дорага, а эпоха святлодыёдных святільнікаў толькі-толькі пачыналася. Усё змянілася ў ліпені 2012-га. Стала вядома, што кілават рэзка падаражэе з 238 да 295 рублёў. І да таго ж пайшлі чуткі, што нібыта ў краіне ўвадуць тры ступені аплаты за электрычнасць. Такім чынам пытанне, як эканоміць, паўстала рубам.

Таму мы з татам адначасова замянілі тады 13 лямпаў магутнасцю 75 і 100 ват на энергазберагальныя 20-ватныя вытворчасці адной вядомай нямецкай фірмы. Цана пытанья была не такая і малая. У тыя часы лямпа каштавала 40 тысяч рублёў за штуку. Так, можна было знайсці варыянты і танней, але не сакрэт, лямпы невядомых кітайскіх вытворцаў мелі і маюць адпаведную якасць. А як гаворыцца, мы не настолькі багатыя, каб купляць вельмі танныя рэчы.

Нашы разавыя выдаткі склалі 520 тысяч — ці 52 рублі па-сучаснаму. Кропка акупнасці для такой лямпы складала першапачаткова крыху больш за паўтары тысячы гадзін работы. Здавалася б, шмат. Але гэтая лічба рэзка зменшы-

лася — ледзь не ўдвай. Паколькі імклівы рост тарыфаў на электрычнасць працягваўся (напрыклад, у жніўні 2013-га кілават каштаваў ужо не 295, а 504 рублі), а інвестыцыі ў новыя прыборы асвятлення ўжо былі зроблены, то менш чым за год пакупкі сябе апраўдалі. І пачалі прыносіць прыкметны прыбытак. Амаль за 5 гадоў карыстання ў нас згарэла толькі адна лямпа, ды і тое адбылося з-за частага ўключэння і выключэння. А спажыванне электрычнасці ўзімку ўпала са 180 кілават да 140—150.

Але цяпер варта задумацца пра набыццё ўжо святлодыёдных лямпачак. Тым больш што тэмп росту іх кошту за апошнія 7 гадоў куды меншы за падаражанне кілавата. Кропка іх акупнасці (калі замяніць 100-ватную лямпу напальвання коштам 80 капеек на аналагічную 13-ватную святлодыёдную брэндавага вытворцы па цане ў 9—10 рублёў) знаходзіцца ўжо ў межах 1000—1100 гадзін работы. Гэта максімальны паказчык пры ўмове, калі вы не выйдзеце за ліміт у 150 кілават, пасля якога расцэнкі за электрычнасць становяцца даражэйшымі прыкладна на траціну. І, канешне, калі ў вас дома стаіць газавая пліта.

Па цане святлодыёдныя лямпы не нашмат даражэйшыя за ртутныя энергазберагальныя (для якіх кропка акупнасці і ўвогуле складае прыкладна 900 гадзін з-за кошту прыкладна ў 7 рублёў і кошце кілавата ў 12 капеек), а вось плюсаў маюць шмат. Па-першае, яны не баяцца частага ўключэння і выключэння. Класічныя энергазберагальныя лямпы выходзяць са строю менавіта з гэтай прычыны. Менавіта таму іх не пажадана ставіць на кухні ці ў санвузле.

Яны маюць і больш эстэтычны выгляд. Колбы такіх лямпачак вельмі падобныя на звычайныя. У той час як ртутныя лямпы прадстаўлены ў выглядзе «макаронаў» ці некалькіх панэляў, сагнутых літарай П.

Да таго ж звычайную люмінесцэнтную лямпу проста так выкінуць нельга: вытворцы дабаўляюць у склад люмінафору пары ртуці. Гэту тэхналагічную асаблівасць абысці ніяк нельга. Святлодыёдныя лямпы такой хібы пазбаўлены.

«ЛЯМПАЧКІ ІЛЫЧА» СПІСВАЦЬ ЯШЧЭ РАНА

Напрыклад, у ваннай пакоі або туалете час іх работы не такі і вялікі. Так, канешне, можна набыць замест 60-ваткі 6-ватную святлодыёдную лямпу. Але ж параўнайце цэны: амаль 8 рублёў за святлодыёдную лямпу і 80 капеек за лямпу напальвання. Калі за 1 кілават электраэнергіі плаціць 11,92 капейкі, то атрымаецца, што кропка бясстратнасці наступае толькі праз 1150 гадзін работы. Таму калі нават карыстацца той жа ваннай у сярэднім гадзіну на дзень, то вам спатрэбіцца больш за тры гады, каб выйсці «ў нуль». Але да гэтага часу гарантыя на святлодыёдную лямпу ўжо скончыцца. Таму ці варта скурка вычынкі — вырашаць вам.

Праўда, дарагія лямпачкі маюць усе шанцы акупіцца хутчэй. Не будзем забываць: плануецца, што ў 2018 годзе беларусы стануць аплачваць 100% камунальных выдаткаў. Значыць, зусім не выключана, што кілават можа падаражэць яшчэ...

Валяр'ян ШКЛЕННИК. schklennik@vziazda.by